

'De situatie is zo gespannen dat een referendum neerkomt op een stemming over Grieks lidmaatschap van de euro'
ALEXANDER STUBBS,
Fins minister van Europese Zaken.

'Met zijn poging om zijn eigen vel te redden pleegt Papandreou chantage die onze toekomst en onze positie in Europa in gevaar brengt'

ANTONIS SAMARAS, leider van de conservatieve oppositiepartij Nea Demokratia, zal er alles aan doen om het referendum tegen te houden.

GRIEKSE REFERENDUM TREKT ALLES OPNIEUW IN TWIJFEL

Grieken spelen met vuur

Bezorgde blikken op de New York Stock Exchange. De bankaandelen gingen nog maar eens massaal onderuit. © Brendan McDermid/reuters

Het geloof in het voortbestaan van de eurozone kreeg gisteren een nieuwe deuk. Economen riepen de Europese Centrale Bank op om met alle middelen in te grijpen.

VAN ONZE REDACTEUR
PASCAL DENDOENVEN
BRUSSEL | De aankondiging van een Grieks referendum over het Europese reddingsplan voor Griekenland leidde gisteren tot paniek op de aandelen- en obligatiemarkten. De vrees voor een Grieks faillissement stak opnieuw brutaal de kop op. 'We staan voor een nieuwe periode van maandenlange onzekerheid met alle risico's voor de euro én de economie', zo waarschuwt professor Paul De Grauwe, die meteen enkele hoofdvragen lanceerde. 'Wat met de Griekse schuld? Blijft Griekenland in de euro? En slaat

de brand over naar de andere zwakke landen?'

Chantage

De euro stond nog nooit zo dicht bij de afgrond. Vorige woensdag bereikten Europese politici nog moeizaam een compromis over een nieuw Grieks reddingsplan en het oprukken van het noodfonds. De helft van de Griekse bankschulden werd kwijtgescholden. Maar het referendum trekt alles weer in twijfel. 'Het akkoord had de markten slechts nipt overtuigd en nu halen de Grieken het van binnenuit onderuit. *All bets are off*, zegt Peter De

Keyzer, hoofdeconoom van BNP Paribas Fortis. Op de beurs gingen bankaandelen massaal onderuit. In eigen land nam Dexia een duik met 15 procent, KBC met 10 procent. Ook de obligatiemarkten reageerden ontredderd. Beleggers kochten veilige Duitse obligaties en dumpten Italiaans papier. De Duitse rente dook 27 basispunten lager, de Italiaanse steeg bijna even hard. Het gevolg was dat de spread naar nieuwe recordniveaus steeg. Dat was ook het geval tegenover België. 'Blijft Griekenland in de euro?', was de echte vraag gisteren. 'De Grieken eruit laten stappen, is geen optie', zegt De Keyzer. 'De markten zullen onmiddellijk de vraag stellen wie de volgende is. Dat betekent een ontrafeling van de eurozone en zet de klok twintig tot dertig jaar terug. Het is met iedereen over de streep of met niemand.' De Keyzer noemt het beangstigend dat één iemand zoals Papandreou er de stekker kan uittrekken. 'Dat veroorzaakt heel veel angst.' Sommigen spraken giste-

ren over chantage. 'De gevolgen voor Europa zijn veel erger dan voor Griekenland zelf en dat speelt Papandreou uit', aldus De Keyzer. Voor Europa was het een koude douche. Het dacht vorige week nog tijd te hebben gekocht. Volgens Paul De Grauwe moet de Europese Centrale Bank nu voluit naar buiten komen. 'Ze moet aan-

'Alleen ECB kan euro redden'

kondigen dat ze in de markt is en ook duidelijkheid brengen over wat ze zal doen', zegt hij. 'De ECB moet het signaal geven dat ze de euro met alle middelen die ze heeft, zal verdedigen.'

Recessiegevaar

Dat houdt onder meer de aankoop van obligaties in en een verlaging van de rente. 'Als de ECB een duidelijke boodschap in de markt zet, zal ze wellicht minder

Griekse bom valt in cruciale week

De Griekse bom valt in een week die bol staat van de cruciale topbijeenkomsten en cijfers over de economie. Te beginnen met de top van de G20 in Cannes vandaag, waar de Griekse premier Jorgos Papandreou uitleg zal geven over zijn oproep tot een referendum. Daar had de eurozone voor het oog van de hele wereld haar allesomvattende plan moeten presenteren. Maar zelfs zonder de Griekse bom was niet duidelijk of de details van onder meer de hefboom voor het EFSF-noodplan klaar zouden zijn. Donderdag houdt de ECB haar eerste rentebepalende vergadering met de nieuwe topman Mario Draghi, die Jean Claude Trichet vervangt. Heel wat waarnemers verwachten onmiddellijk een verlaging van de rente, die Trichet nog verhoogde. Er wordt met nog meer interesse uitgekeken naar wat Draghi zal zeggen over het opkopen van staatsobligaties door de ECB. Nu het EFSF door alle lidstaten is goedgekeurd, zou het Europese noodfonds staatsobligaties kunnen opkopen, maar met de nieuwste plannen van de jongste eurotop is niet duidelijk wat de plannen zijn. Niet alleen gisteren krom de rente in Italië, ook maandag steeg ze al tot een nieuw record in het eurotijdperk. Ook België deed het niet goed. Ondanks een 'stabiele lange rente' van 4,37 procent steeg het rentverschil tegenover Duitsland tot een record van 263 basispunten.

Vandaag worden ook nieuwe indicatoren gepubliceerd over de economische activiteit in landen zoals Italië en Spanje. En vrijdag zijn er in de VS de belangrijke cijfers over de evolutie van de werkgelegenheid. (jre)

papier moeten opkopen dan voor Europa zijn veel erger dan voor Griekenland zelf en dat speelt Papandreou uit', aldus De Keyzer. 'De enige instantie die geen referendum te organiseren heeft, is de Europese Centrale Bank. Die moet nu ingrijpen. Het zal reputatieschade kosten, maar ze heeft geen andere keuze. Zolang het huis in brand staat, moet je blussen in plaats van te discussiëren over de regels van de brandveiligheid, zoals de Duitsers dat willen.' De Grauwe heeft geen goed oog in het Griekse referendum. 'De kans dat Griekenland failliet gaat waarbij méér dan de helft van de schulden niet wordt terugbetaald, is veel groter geworden.' De kans dat de economie in een recessie terechtkomt, is nu heel groot. De druk op de banken om hun kapitaalbuffers te versterken, zal toenemen, maar De Grauwe vindt dat geen goed idee. 'Ze zullen die buffers proberen te halen door minder krediet te verstrekken en dat vergroot het recessiegevaar.'

36 > Alarmsignalen op rood in Italië.

REGERINGSONDERHANDELAARS GAAN VAN START MET BEGROTINGSVRAAGSTUK

De vraag van tien – of was het elf? – miljard

Cijfers van de Hoge Raad van Financiën moesten rust brengen in het begrotingsdebat. Ze drijven de spanning alleen maar op de spits.

VAN ONZE REDACTEUR
WOUTER VAN DRIESSCHE

BRUSSEL | Na een rustdag buigen de zes kandidaat-regeringspartijen zich vanmiddag om 14 uur over het langverwachte rapport van de Hoge Raad van Financiën (HRF). Dat werd maandagavond wereldkundig gemaakt op de site van de Nationale Bank. En veel goed nieuws viel er helaas niet in te lezen. De economische groeiprognoze van 1,6 procent die de onderhandelaars tot nog toe hanteerden, is te hoog, oordeelt de HRF. Ze gaat uit van een economische groei van 0,8 procent – amper de helft. De loodzware saneringsoperatie wordt daardoor *nog* een paar miljarden zwaarder. Om een begroting met een tekort van 'maar' 2,8 procent neer te leggen, binnen de Europese marge van 3 procent, moeten de

verschillende overheden nu een inspanning leveren van 9,6 miljard. Volgens het monitoringscomité, die een andere berekening hanteert, zou de totale saneringsoperatie zelfs kunnen oplopen tot 11,8 miljard. Nog een streep door de rekening: de HRF doet geen uitspraak over wie – federale staat, gewesten, gemeenten – wat precies moet betalen. De liberalen hadden zijn hulp nochtans ingeroepen omdat ze een grotere besparingsinspanning wilden vragen van de gewesten, waar ze in de oppositie zitten. Maar de beslissing daarover komt de politiek toe, vindt de HRF. De begrotingsgesprekken vandaag zullen wellicht – opnieuw – met die heikele kwestie van start gaan, tot grote frustratie van sommige onderhandelaars. 'We hebben al tien dagen gewacht op

dit rapport, en nu zijn we er *nog* niet uit', klinkt het, boos, bij een partijvoorzitter. 'We kunnen ons dit soort spelletjes nu echt niet meer permitteren.'

Knarsetanden

De verhoopte 'rust' en 'sereniteit' lijkt het rapport van de HRF dus niet in het begrotingsdebat te brengen – wel integendeel. De wrevelf over de verloren tijd is

sche luik van de onderhandelingen, maar Open VLD lijkt minder gehaast. Ondervoorzitter Vincent Van Quickenborne had het in *Terzake* over 'hoogstens nog een paar maanden' – een mededeling die bij de andere partijen op knarsetanden werd onthaald. Open VLD staat onder zware druk van N-VA om zich sociaal-economisch sterk te profileren

roep dat het niet snel genoeg kan gaan, maar intussen gaan De Croo en Van Quickenborne vol op de rem staan.' Een andere onderhandelaar: 'Ik wil de bal wel klaarleggen nu Open VLD moet scoren, maar dan moeten ze stilaan wel beslissen naar welk doel ze willen schieten.'

Herverdeling

De HRF merkte in zijn rapport ook op dat er een probleem is met de begroting van de gemeenten, die onder de verantwoordelijkheid vallen van de gewesten. Ook dat leidde tot boze reacties. De Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten noemde de cijfers onbetrouwbaar, Waals minister-president Rudy Demotte (PS) vroeg zelfs om een herberekening. De ministers-presidenten van de drie gewesten lieten in een gezamenlijke mededeling wel al weten dat ze bereid zijn hun begrotingen aan te passen aan de lagere groeiprognozes van de HRF. Over de verdeling van de saneringsinspanning lieten ze niet in hun kaarten kijken.

'Ik wil de bal wel klaarleggen voor Open VLD. Maar ze moeten wel weten naar welk doel ze willen schieten'

groot. Zeker omdat het tempo van de formatie sowieso al tergend laag ligt. CD&V en SPA willen binnen de twee weken landen met het sociaal-economi-

'We hebben tien dagen gewacht en zijn er *nóg* niet uit. We kunnen ons dit niet meer permitteren'

in een mogelijk 'linkse' regering. 'De liberalen moeten zich nu manifesteren, maar ze weten niet goed hoe', zegt een onderhandelaar. 'Guy Vanhengel

VLAAMSE REGERING

Voka schiet op 'Vlaamse sociale bescherming'

Het punt uit haar regeerakkoord waarop de Vlaamse regering zelf trots is, wordt aan flarden geschoten door de Vlaamse werkgevers.

VAN ONZE REDACTEUR
GUY TEGENBOS

BRUSSEL | Nu het decreet Vlaamse sociale bescherming stilaan naar het parlement kan – de raadplegingsfase is bijna voorbij – haalt de werkgeversfederatie Voka haar bazooka boven. Gedelegeerd bestuurder Jo Libeer en adviseur Sofie Staelraeve laten maar één spaander heel van het decreet: de Vlaamse zorgverzekering. Die geeft een uitkering aan mensen die veel uitgaven voor niet-medische zorg hebben. De burgers betalen er ook een bijdrage voor: 25 euro per jaar. Over de rest zijn ze negatief: de kindpremie, de maximumfactuur in de thuiszorg, de prijsbeperking voor de rusthuizen en de Vlaamse hospitalisatieverzekering. Die kritiek doet pijn: het decreet is de sociale vlag van de regering-Peeters II. Daarin vonden de drie coalitiepartners elkaar. CD&V kreeg een versterking van 'zijn' zorgsector; N-VA kreeg het begin van een eigen Vlaamse sociale zekerheid; en SPA kan enkele socialistische hefboomen inplanten, zoals de maximumfactuur. De kindpremie van 150 euro krijgt de scherpste kritiek: 'overbodig, inefficiënt en niet prioritair', zegt Voka. Ook de vakbonden en de Strategische Adviesraad Welzijn zijn er kritisch over, zij het vooral omdat die premie niet genoeg sociaal selectief is. De premie van 150 euro voor wie

zijn kinderen door Kind & Gezin laat volgen, noemt Voka 'weggegooid geld'. 'Dat zal de realisatie van de Vlaamse gezondheidsdoelstellingen niet dichterbij brengen. De uitbetaling wordt bovendien toevertrouwd aan de ziekenfondsen, en geldt enkel voor wie bij hen voor de zorgverzekering is aangesloten. En waarom het monopolie van Kind & Gezin versterken en de huisartsen en vroedvrouwen niet betrekken?'

Kindpremie is 'overbodig, inefficiënt en niet prioritair'

De maximumfactuur in de thuiszorg loopt dubbel met de uitkeringen van de zorgverzekering en 'geldt ook alleen voor wie een beroep doet op de verzuilde thuiszorg, en niet op zelfstandigen'. Voka begrijpt ook niet dat de thuiszorg, waarvan de prijs al aan het gezinsinkomen gekoppeld is, via de maximumfactuur een tweede keer inkomensgebonden wordt. Jo Libeer: 'Wat de Vlaamse regering niet zegt aan de burgers is dat dit alles veel zal kosten en dat zij dit gaan betalen, ofwel via beial selectief is. De premie van 150 euro voor wie

Recupel
Recycleer mee voor een mooiere wereld

Uw oude spaarlampen willen naar het containerpark.

Gebruikt u spaarlampen?
Mooi zo. Zo verbruikt u minder stroom, en dat is goed voor het milieu én uw portemonnee. Maar vergeet ook niet dat oude spaar- en gasontladingslampen thuishoren in het containerpark of in de veilige handen van uw winkelier. Ze bevatten nu eenmaal stoffen die niet thuishoren in het leefmilieu en die we gelukkig wel kunnen recupereren. Op die manier verwerken we afgedankte materialen tot iets nieuws en bouwen we samen met u aan een mooiere wereld.

Alles over spaar- en gasontladingslampen op [watmetmijnspaarlamp.be](#)